

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2637 S. Lawndale av.
Office of publication: 2637 So. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII. Cena lista je \$4.00 Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., petek, 17. januarja (Jan. 17) 1919. Subscription \$4.00 Yearly STEV.—NUMBER 14.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Wilson v boju proti tajni diplomaciji.

SLOVENSKI SOCIALISTI V STAREM KRAJU OBSOJAJO IMPERIALIZEM ITALIJE.

V spomenici, ki je naslovljena na sodruga vseh držav, predlaga jugoslovanska socialna demokracija, da posebni odbor določi meje.

London, 13. jan. — Iz Ljubljane poročajo, da je jugoslovanska socialistična stranka tamkaj obelodanila spomenico v zadevi italijanskih teritorialnih zahtev. Spomenica, ki je naslovljena na socialistične organizacije vseh dežel, se deloma glasi:

„Srbako, hrvaško in slovensko ljudstvo zahteva s stališča samoodločevanja, ki je njegovo narodno pravo, da mu pripadejo brez pravega vsake diskuzije vse pokrajine, ki so naseljene s Jugoslani. Med temi pokrajinami se nahaja Goriško. V Trstu, Istri, na Reki in v Dalmaciji je prebivalstvo jezikovno pomešano. Zaledje ista je popolnoma slovensko. Istra, Reka in Dalmacija so tudi geografskega in ekonomskega stališča zvezane s jugoslovanskim celinskim svetom.“

Jugoslovansko prebivalstvo v navedenih krajih je mnogo številnejše, kot pa navaja uradna statistika, kajti statistika ne jemlje poštevnost materinega jezika, temveč le tisti jezik, ki se ga poslužuje prebivalstvo.

Italijanske čete so tudi okupirale okrožje Postojno in deloma okrožje Idrije in Loža, kjer prebivajo izključno sami Slovenci. Z ukupacijo tržaške in istrske obali do označene črte na Kranjskem in v Dalmaciji vred so Italijani na škodo Jugoslovancev izvršili imperialistični čin, ki zahteva popolno rektifikacijo, ako se hoče preprečiti nevarni antagonizem med obema narodoma.

Jugoslovanska socialna demokracija energično protestira proti tiranju slovenskega ljudstva v omenjenih krajih in zahteva, da sporni teritorij priključi Jugoslaviji. Okupacija, katero je Italija utalno izvedla, odreka okrog milijonu Jugoslovancev možnost nade eksistence. Italija je pokazala s tem svojim činom, da se ne neni za pravično poravnane jadranskega vprašanja, in da se pod njimi besedami „osvoboditev ljudstva“ skrivajo nevarne imperialistične nakane.

Okupacija omenjenih krajev se na noben način ne vjema z naravnimi in gospodarskimi aspiracijami italijanskega ljudstva, kajti dohod do pristanišč v Trstu, na Reki itd. je vitalnega pomena gospodarsko življenje Jugoslavije in vseh ostalih držav, ki so se zgnile na razvalinah, ki so bile nekoč Avstro-Ogrska.

Jugoslovanske in balkanske dežele ne smejo več služiti ciljem imperialističnega izkoriščanja; jugoslovanska ljudstva ne smejo več biti pod tujnimi jarmi. Valed tega zahtevamo enakopravni in jateljaki sporazum med obema narodoma.

V ta namen predlagamo:

Da se osnuje mednarodni odbor, v katerem bodo zastopani Jugoslani in Italijani in kateremu bo poverjena oblast, da določi nalo mejo med Jugoslavijo in Italijo. Narodnim manjšinam, ki bodo morane ostati na obeh straneh, se pa mora zagotoviti pravica varnega zakonodajstva.

Upamo, da najdejo naše zahteve podporo pri razsodnih članih socialističnih organizacij.“

AMERIKA JE SUHA!

Washington, 16. jan. — Zakonodaj v Nebraska je danes sprejela „suhaški“ dodatek k ustavi. Nebraska je dopolnila število 36 držav, kolikor jih je potrebno za amandiranje zvezne ustave, in s tem je splošna prohibicija po vseh Združenih državah postala fakt.

Dodatek stopi v veljavo po preteku enega leta od dneva, ko je ratifikacija uradno razglašena.

EBERT JE VELEL ZAPRETI LIEBKNECHTA.

NA HOLANDSKEM IN V ŠVICI SE ZOPET POJAVLJA REVOLUCIONARNO GIGANJE.

Berlin, 16. jan. — Dr. Karl Liebknecht, vodja spartakovev, je bil danes aretiran na svojem domu. Odpeljali so ga v hotel Eden, kjer se nahaja pod stražo. Njegova žena in mlajši sin sta izpuščena iz zapora, toda starejši sin je še pridržan. Rože Luksemburgove in Eichhorna še niso dobili.

Bern, 16. januarja. — Iz Berlina poročajo, da je Ebert ukazal zapreti Karla Liebknechta in Emila Eichhorna, katere sta obdolžena, da sta odgovorna za civilno vojno v Berlinu zadnji teden, ki je stala okrog 1500 življenj. Vlada je udi zatri spartakško časopisje in razoroževanje rebelnih delavcev se nadaljuje. V Essenu je generalni štrajk.

V Dusseldorfu so izbruhili novi nemiri in boji, v katerih je bilo ubitih 40 oseb. Okrog 2000 spartakovev se je zabarikadiralo v mnogih poslopih in vladne čete jih oblegajo.

Ruski boljševiški zastopnik Radek je še vedno v Berlinu in Ebertovi policisti ga kljub skrbnem iskanju ne morejo najti.

London, 16. jan. — Po zadnjih poročilih so se ponovili krvavi boji med Nemci in Poljaki na Poznanjskem.

London, 16. jan. — Iz Hebsingforsa poročajo, da so boljševiške čete okupirale rusko pristanišče Mitau ob Baltičkem morju.

„Evening News“ poroča, da so se s pomočjo entente organizirale v Rusiji močne armade, ki so pod dobrim vodstvom in vsak čas bodo vprizorile ofenzivo proti sovjetski vladi.

Zeneva, 16. jan. — Švicarska vlada je ukazala aretirati več revolucionarjev v Lausanu. Med njimi so baje tudi osebe, ki so se zarotile zoper življenje francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua.

London, 16. jan. — Iz Haaga javljajo, da se na Holandskem prijavlja nova revolucija pod vodstvom socialistu Wynepa.

Lisabona, 16. jan. — Vladne čete oblegajo mesto Santarem ob reki Tagus, ki je v rokah portugalskih rebelov. Oblegalec streljajo iz topov na mesto.

Bern, 16. jan. — Bavarska vlada je sklenila zahtevati potne liste od oseb, ki prihajajo na Bavarsko iz drugih krajev Nemčije. Eisner se hoče s tem ohvarovati spartakovev, ki širijo propagando tudi na Bavarskem.

JUGOSLOVANI ZAHTEVAJO ZASTOPSTVO NA KONGRESU; SRBIJA NE MORE ZASTOPATI SLOVENCEV IN HRVATOV.

POLITIKA EKSEKUTIVE „AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE“.

Washington, D. C. — Medtem, ko v Chicagu zboruje delavski kongres, je eksekutiva „Ameriške delavske federacije“ podala svojo izjavo, v kateri uaznanja svoje zahteve in taktiko.

Te zahteve so sledeče:

Zakon, ki brani podjetnikom se umesavati v organizacije ali preprečiti organiziranje delavcev.

Da ima delavstvo izključno pravico določiti delovne ure.

Maksimalni osemurni delavnik, delo po delopustu naj se dovoli le v skrajni potrebi. V tednu naj se dela le pet dni in pol.

Ženske naj izvršujejo le tako delo, ki so ga fizično zmogne opravljati.

Javnim uslužbencom ne sme biti omejena pravica do organizacije.

Zakoni, zvezni in državni, ki jih je najvišje sodišče primlo protustavni, naj se predlože ljudstvu na splošno glasovanje.

Naprave za izrabljanje vodne sile naj postanejo državna ali zvezna last. Električna sila naj se oddaja ljudstvu brez oblika.

Ves neobdelan svet naj se obdavi.

Ustanovitev vladnih preizkuševalnih farm za živinorejo in poduk. Program za naseljevanje na suhih in neplodnih zemljiščih naj se razširi.

Državna kontrola nad privatnimi korporacijami.

Popolna svoboda govora, za govor naj bodo odgovorni posamezniki ali pa skupine.

Spopolnitev postav za zavarovanje proti nezgodam in boleznim; podjetniki naj nosijo zavarovalne troške.

Omejitev naseljevanja, posebno naj se omeji dve leti po sklenjenem miru, in vselej v bodočnosti, če tako zahtevajo razmere.

Povišanje dohodninskega davka in davka na dedščine.

Zastopstvo delavstva v šolskih svetih; učiteljem se ne sme prikradati pravica do organizacije.

Sodelovanje javnih posredovalnic za delo z delavskimi unijami in odprava vseh privatnih posredovalnic za delo.

Izdaja naj se naert za gradnjo vzornih domov, ki naj se oddajajo delavcem proti odplačilu.

Opozicija proti veliki stalni armadi.

Vlada naj nakazuje plačo odpuščenim vojakom do enega leta, če ne dobe v tem času dela.

Izvršitev javnih del ob času brezposelnosti.

Podpravljenje pomolov.

Odprava otroškega dela.

Eksekutiva se izreka proti organiziranju delavcev v delavski stranki.

IZPLAČEVANJE PODPORE VOJAKOM.

Washington, D. C. — Finančni tajnik Glass je odgovoril na senatno resolucijo, da so bile vse podpore, dovoljene po vojakih svojcem, izplačane za mesec oktober. Podpore za mesec november in december se izplačajo pred koncem tega meseca.

Polkovnik Lindsley, novi šef biroja za vojni riziko, je izjavil pred senatnim vojaškim odborom, da biro ni imel pravega vodstva, ki bi znal pravilno razliti delo. Izjavil je, da kmalu napravi red, ker smatra sebe osebnost odgovornega ljudstvu.

Na kongresnika in senatorje prihajajo pisma svojcev vojakov, v katerih se pritožujejo, da še niso prejeli podpore.

Italijanski kabinet je padel. Ali je nastop Wilsona vrgel vladu Orlanda in Sonnina ob tla? — Vojni svet je zaključil, da časniki ne smejo poročati o mirovni konferenci.

Pariz, 17. jan. — Predsednik Wilson je na večerjini seji vojne sveta povedal francoskim, italijanskim in japonskim tovarišem, da ne bo podpiral sklepa, da se ne sme razen enega samega dnevnega uradnega poročila ničesar poročati o poteku mirovnega kongresa. Wilson je izjavil, da je obljubil ameriškem ljudstvu, da bo zborovanje odprto in pri tem ostane. Angleška delegacija podpira Wilsona.

Pariz, 17. jan. — Jugoslovanski odbor je izdal protest proti zaključku vojne sveta, ki je odredel Jugoslaviji zastopstvo na mirovnem kongresu, dovolil pa je Srbiji dva delegata. Odbor izjavlja, da Srbija sama ne more zastopati nikogar, pač pa mora imeti delegate zvezna arbako-hrvaško-slovenska država. Odbor smatra, da dotični zaključek lahko izzove resne posledice.

Rim, 16. jan. — Orlandov kabinet je padel. Poročilo, da Orland ostane in sestavi novo ministristvo, se ni potrjeno. Vladna kriza je prišla vsled grozečega diplomatičnega poraza v Parizu, ker Wilson nasprotuje Sonninovemu načrtu za aneksije jugoslovanskih pokrajin.

Ameriškim poročevalcem so zamahnena usta?—Srbija protestira proti majhnemu zastopstvu.

Pariz, 16. jan. — Zavezniški vojni svet je na svoji večerjini seji sprejel določbo, ki bo, če obvelja, zamahnila usta vsem časniškarskim poročevalcem, ki so posetili mirovni kongres. V negotovost so prišla tudi obljubljena posebna dnevna poročila ameriške delegacije. Zaključeno je, da izide vsak dan suho oficielno poročilo brez vsakih podrobnosti in nič drugega. Svet ne bo nič vedel, kaj se bo govorilo na mirovnem kongresu in sporočeni bodo le zaključki brez vsakih zanimivih podatkov. Mirovni kongres se bo vršil po receptu starih kongresov v minulih stoletjih!

Angleški reporterji so takoj vložili protest pri britiških delegatih in ameriških poročevalci so se tudi pritožili pri Wilsonu. Dali bodo protesti kaj zasegli, se še ne ve.

Vojni svet je imel večerj dve seji in navzoči so bili Clemenceau in Pichon za Francijo, Wilson in Lansing za Ameriko, Lloyd George in Balfour za Anglijo, Sonnino za Italijo in Cinda ter Matsui za Japonsko.

Srbaki in belgijski delegatje so zelo nezadovoljni, ker je vojni svet sklenil, da imata Srbija in Belgija le po dva delegata, Brazilija pa tri, dasiravno zadnja država ni bila aktivna v vojni. Pravijo, da je Wilson pripomogel Braziliji do treh zastopnikov. Belgija je že izvolila tri delegate, in sicer liberalca, klerikale in socialistu, tako da bodo zastopane vse tri vodilne politične stranke. Zdej bo moral eden delegat iti domov in govori se, da ta usoda zadene socialistu Vanderveldu.

Sinoči je bil izdan sledeči oficielni komunik o večerjini dveh sejah:

„Predsednik Združenih držav in ministrski predsedniki ter zunanji ministri zavezniških držav z japonskima poslanikoma iz Londona in Pariza so danes imeli dve seji. Spored mirovnega kongresa je brez malega sprjet. Sklenjeno je bilo, da imajo Združene države, Francija, Anglija, Italija in Japonska po pet delegatov na kongresu. Britiški dominiji, Avstralija, Kanada, Južna Afrika in Indija imajo po dva delegata, Nova Zelandija po enega. Brazilija ima tri delegate. Belgija, Kitajska, Grška, Poljska, Portugalska, Čehoslovakija, Rumunija in Srbija imajo po dva delegata. Siam, Kuba, Gvatemala, Haiti, Honduras, Libertija, Nikaragva in Panama po enega delegata.

Črna Gora ima enega delegata, toda stvar še ni zaključena, dokler se ne pojasni politična situacija v tej deželi.

Seja je dalje sprejela sledeča dva generalna principa:

Prvi se smatra delegacija vsake države kot enota in število delegatov ne more vplivati na konferenco. Drugi naj vsaka država organizira svojo delegacijo tako, da lahko poveri sorodne interese osebam, ki so izvoljene v zastopstvo. Na ta način se lahko združi pet angleških delegatov z zastopniki dominijev, ki predstavljajo skupaj Veliko Britanijo in pri tem bo zastopana tudi New Foundland, ki drugače nima delegata.“

(Iz tega uradnega poročila je torej razvidno, da Sloveni in Hrvatje ne bodo imeli svoje delegacije, dasiravno so del nove Jugoslavije. Vojni svet pozna le Srbijo kot staro državo in srbske delegata bosta menda zastopala tudi Slovence in Hrvatce. To ni pravično!—Ured.)

Wilsonova preiskava škode.

Pariz, 16. jan. — Predsednik Wilson bo imel pred seboj neodvisno poročilo o aktualni fizični škodi, ki so jo povzročile nemške čete v okupiranem delu Francije in Belgije, ko pride vojna odškodnina v razpravo na mirovnem kongresu. Wilson je odredil lastno preiskavo in v ta namen je vpo slenh več kot 200 ameriških strokovnjakov. On sam še ni obiskal opustošenih krajev, ker nima časa. Preiskava bo trajala tedne in morda mesece predno bo možno dati zanesljive podatke. Na mnogih krajih sploh ni dokazov, kaj je vse bilo tam, kjer so danes kupi razvalin. Kakor se čuje, je Wilson za to, da Nemčija plača dejansko škodo, ni pa za to, da bi se premaganim narodom naložila kakšna denarna kazen.

Mirovni delegatje imajo pred seboj štirideset različnih projektov ali načrtov za ligo narodov. V vsakem projektu je nekaj dobrega in zato bo imenovana posebna komisija, ki bo skušala iz vseh načrtov sestaviti en sam projekt in ga predložiti kongresu.

Angleški zunanji minister Balfour je izjavil, da njegova vlada ne bo cenzurirala časniškarskih poročil iz mirovnega kongresa. Francoska vlada se morda tudi odloči za to korak.

Koreja je poslala resolucijo ameriški delegaciji, v kateri protestira proti japonski aneksiji in prosi za pripoznanje samoodločevanja za Korejčane.

SLAVSKI KONGRES V CHICAGO.

Chicago, Ill. — Drugi dan na rovanju je potekel v debatah radikalnimi in konzervativnimi elementi in za izvolitev predsednika.

John Daily iz Butta je predlagal, da se odloži izvolitev stalnega predsednika, dokler ne bodo predana pooblastila. Za njegov edlog je glasovalo le 116 delegatov. Glasovanja se je udeležilo to picho število delegatov, da se delo vredno šteti glasove. Za predsednika je bil izvoljen Nolan San Francisco, podpredsednik pa James Maurer iz Pensylvanije.

William F. Dunne iz Butta je opasal konzervativni element v priških delavskih unijah in dejal, da ameriške strokovne organizacije zalije rdečica sramu, kar se srečajo s strokovnimi organizacijami iz drugih dežel.

Odgovarjal je John H. Walker, predsednik ilinojske delavske federacije. Povdarjal je, da delegat niso pooblašteni, da govorijo o drugih zadevah kot o Mooneyjevi pri.

Nolan je razložil tri pota, ki naj vodila do osvoboditve Thim Mooneya.

1. Da kongres sprejme novo stavbo, ki omogoči Mooneyju vno obravnavo.

2. Apel na kongres in na ljudstvo.

3. Če se s tem ne doseže uspeha, se vprizori splošna stavka.

Preden bo kongres končan, bo šlo med radikalnimi in konzervativnimi elementi še večkrat do trih spopadov. Sodče po sedanjih odglasovanjih, debatah in za-

KLJUČNIH, IMAJO KONZERVATIVCI VEČINO NA KONGRESU.

GLASOVANJE O ŽENSKI VOLILNI PRAVICI ODLOŽENO.

Washington, D. C. — Senator Jones, predsednik odbeka za žensko volilno pravico, je izjavil, da je glasovanje o tej važni reformi v senatu odloženo za nedoločen čas, ker je legislatura v New Hampshire odklonila resolucijo, naračajoča senatorju Moesu, da glasuje zanjo.

Senator Moses, katerega glas je manjkal do dvetretjinske večine, je izjavil, da mu akcija v legislaturi narekuje, kako se ima ravnati glede tega vprašanja.

Dva in dvajset ženskih, aretiranih v ponedeljek radi demonstracij pred Belo hišo, je bilo obsojenih v zapor. Sodnik je vsaki prisodil pet dni zapora. Ženske so izjavile, da vprizore gladovni štrajk.

Iz Albanije je došla vest, da je legislatura sprejela brez opozicije resolucijo, ki nalaga senatorjem iz države New York, da glasujeta za žensko volilno pravico.

PARNIK SE JE POREZNIL.

Turks Island, Bahamas. — Ameriški parnik „Yana“, naložen s sladkorjem in na pota iz San Dominga v New York, se je pogreznil na Manchoirjevih kletih. Utonilo je sedem oseb. Kapitan z delom moštva se je sem pripeljal v čolnu, drugi oficir z 82 delavci, je sem dospel na plavili. Pogrešajo pa prvega oficirja, pisarja in pet delavcev, ki so se vkrcali v čola.

Parnik „Yana“ je nosil le 1414 ton.

PREMOGOVNIŠKA DRUŽBA KAZNOVANA.

Washington, D. C. — Kurivna uprava je kaznovala Western Coal kompanijo v Clevelandu, da mora izročiti Rdečemu križu \$1.000. Družba je kršila odredbe za prevažanje in razdelitev premoga po pasovih.

Chicago in okolice: V petek dež ali sneg in mrzlo. Severnozpadni vetrovi.

VREME.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.



Datum v klepanju n. pr. (Januar 31-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo praviloma, da se vam ne utavi list.

Galop, galop!

V Argentini, Peruviji, Urugvaju in Čilu imajo generalno stavko in krvave izgrede. Kdo je kriv? Boljševizem!

V Berlinu je zdaj na krmilu Ebert, drugi dan so spartakovci in potem zopet znajuguje Ebert in nato radikali. Enkrat je Liebknecht ubit, čez dva dni pa pobegne neznanokam. Kaj je pravzaprav? Boljševizem!

Na Poljskem so se pojavile socialne bolečine. Kaj je vzrok? Boljševizem!

V Lisaboni so se zopet malo postreljali — in vlada poroča, da je primarširal boljševizem na Portugalsko.

V Chicagu je zboroval delavski kongres, na katerem so bile burne debate. Seveda jih je povzročil boljševizem.

Kadarkoli in kjerkoli se zdaj pojavi kakšen štrajk in če privatni puškarji provocirajo pretep, bo gotovo zraven boljševizem. Na to se je treba že privaditi!

Ubogi Rusi! Od vseh strani so oblegani — a kljub temu rogovi v devetih deželah in na sedmerih morjih. Kjer je kakšna revolta, stavka ali delavska konvencija, so — Rusi navzoči.

Prav ima angleški časnikar Northcliffe, ki pravi: "Čas je, da enkrat spoznamo, kaj je vendar boljševizem in kaj se godi med 160 milijoni ljudi v notranjosti Rusije."

Pred kratkim je izjavil zastopnik ameriške časnikarske agenture Associated Press, ki se je vrnil iz Rusije, da je angleška cenzura vrgla v koš 58 odstotkov vseh njegovih poročil iz Moskve.

Kako bomo potem izvedeli resnico, če se pa resnica ne sme razglašati po svetu! Kako naj svet izve resnico o Rusiji, če so pa vsa resnična poročila v košu cenzure! In kako se naj zanese na tisto, kar poročajo?

Dokler vladajo take razmere, ne moremo več verjeti cenzuriranim poročilom o položaju v Rusiji.

Wilson je sam — edini on drži besedo!

Upton Sinclair je napisal za februarško številko svoje revije sledeči interesanten članek:

"Pred dvema leti je bila Amerika poklicana, da pomaga demokraciji in Ameriki se je odzvala s plemenitim navdušenjem. Delavci so dali z veseljem svojo kri in znoj, zaupajoči obljubam, ki so slikale nov svet po vojni, nov svet, v katerem bo ljudstvo imelo svoje pravice. Voja je zdaj končana z zmago za demokracijo in komaj se je posušila kri na bojišču, že so lepe obljube pozabljene. Opuščeni vojaki že beračijo na ulicah v Washingtonu in velike korporacije delodajalcev pozdravljajo prihajajočo brezposelnost, ker upajo, da bodo na ta način znižali mezde.

Po vsem svetu vidimo, kako prihajajo na dan grabeži, veliki in majhni, kakor volkovi iz svojih brlogov. Infamne tajne pogodbe, katerih se niso upali zavezniški državniki črhiti pred par meseci, so zdaj na mizi in državniki grabežtva se nesramno bahajo z njimi. "Na temelju teh pogodb mi stojimo," pravi Balfour. "Narodna čast je spojena s temi pogodbami," kriči Mlada Ošabnost Italije in podi Jugoslovane z bregov Jadrana, kjer hoče graditi nov kajzerizem. Francoski bankirji zahtevajo levi breg Rene, lorenški premožni in železo in šestdeset milijard dolarjev odškodnine, da se lahko pripravi na novo vojno. Angleški kramarji so vzeli nemško floto in kolonije in dobili bodo del odškodnine, ki jo porabijo za boj proti novi ameriški trgovski mornarici. Lloyd George se je prodal nazadnjakom, stari Toryem, in angleško ljudstvo se je vjelo v pasti prekonočnih volitev, katerih deviza je bila maskevanje nad tepenim in na tleh ležečim sovražnikom. Sovjeti v Rusiji imajo biti zdrobljeni in nemški delavci ne smejo imeti svoje vlade v Berlinu.

In v tem težkem momentu je stopil v brlog rjovečih zverj glasnik demokracije: Woodrow Wilson. Stopil je v levji brlog brez orožja, edino jeklo ima in svoj pisalni stroj. On in on-edini izmed vseh vojnih državnikov se ni pozabil na svoje obljube; on in samo on se drži svoje besede. Ves državniški sistem Evrope je proti njemu; vsi zasedni interesi in kapitalisti vseh držav z Ameriko vred ga mrzijo, boje se ga in radi bi ga strli. Ali jih on užene? Imel je večletne boje s političnimi bossi v Trentonu in Washingtonu — z ljudmi enake vrste, kakor danes, samo bolj surovi so bili in manj razsodni — toda nadvladal jih je z enim sredstvom: počil je po njih z blicem publicitete. Bo li imel pogun zdaj? Ali bo razbil okove tajnosti, s katerimi mislijo diplomatje zakriti svoje intrige v Parizu? — Woodrow Wilson lahko vrže ob tla vsako vlado v Evropi z enostavnim sredstvom, če pove svo resnico ljudstvu. On ve, kaj se godi tam — in evropski diplomatje tudi vedo in ta strah hodi z njimi povsod, kjer se vrše banketi in izleti.

Ali bo Wilson vporabil svojo silo? Ali se postavi na čelo ljudskih mas in jih popelje v nov svet svobode in pravičnosti? Ali se bo pustil potisniti v ozadje in dovoliti, da se pripravi oder za svetovno civilno vojno med kapitalistično reakcijo in boljševiško furijo? Dve reči nah lahko odgovorita: Ali se zavezniške čete umaknejo iz Rusije? Ali bo nemškim delavcem dovoljeno, da si sami ustanovijo svojo vlado?"

Več luči.

Kar velja za Rusijo, bi moralo veljati tudi za Italijo: malo več luči in nekoliko manj temne cenzure. Tupatam-čitamo med vrsticami, da se v Italiji nekaj godi, o čemur zunanji svet še ne ve. Orlando je zadnji petek naglo zapustil Pariz in odhitel domov zaradi "neke krize". V zvezi z Wilsonovim posmetom Italije poročajo o nekem "socialističnem dogodku" v Rimu, ali

kakšen je ta dogodek, ne ve nihče. Poroča se tudi, da so italijanske čete tupatam zaposlene z lovom na boljševike. Vsakomur je svobodno ugibati, toda iz ugibanja se rade porode opravičene slutnje.

42.000 ameriških konj je poginilo na zapadnem bojišču. V štirih letih vojne je vzelo kotec več kot 42.000 mož, ki so ravno toliko znali, zakaj se gre, kakor ameriški konji.

DOPISI.

O shodu na Aurori, Minn.

Aurora, Minn. — Dne 5. januarja popoldne smo v naši naselbini obdržali jugoslovanski shod, na katerem je bila sprejeta sledeča resolucija:

"Slovenci in drugi Jugoslovani, zbrani na javnem shodu dne 5. januarja na Aurori, popolnoma soglasno z eksekutivo SRZ, v njenem prizadevanju za pravično rešitev jugoslovanskega vprašanja. Mi smatramo SRZ za edino jugoslovansko organizacijo, ki zastopa program, s katerim bi bilo mogoče edino pravilno rešiti jugoslovanski problem in italijansko jugoslovanski spor na temelji samoodločevanja. Prižnavamo, da se brez gromotnih sredstev ne more storiti ničesar, valed tega se pridružujemo ostalim krogom SRZ, v kampanji za milijondolarski fond.

Povdarjamo, da je dosega trajnega miru mogoče le, če se sklene mir na mirovnih principih predsednika Wilsona, zato je naša dolžnost, da agitiramo vedno in povsod za ta program. To pa storite najlažje, če podpirate z vsemi sredstvi gibanje SRZ, ki podpira Wilsonov mirovni program z vso svojo organizirano silo.

Najodločnejše protestiramo proti politiki italijanskih imperialistov, ki hočejo podjarmiti pod vlado italijanske monarhije nad milijon Jugoslovancev. V to jih navaja zgolj pohlepnost po naravnih bogastvih ter srednjeveška tradicija, da ima močnejši pravico vladati šibkejšega. Mi zahtevamo od vseh prizadejanih faktorjev pravično rešitev mednarodnih vprašanj, med katere spada tudi jugoslovanski problem."

Na tem shodu je med drugim govoril tudi član eksekutive SRZ, rojak M. Pogorelec, ki se je tačas ravno nabajal na železnem okrožju. Nabrala se je tudi svota \$158 v milijondolarski sklad.

Zdi se mi, da se je shod vse neke prehitro končal, ker se ni kaj definitivnega sklenilo za naše bodoče delo. Upamo, da se bo odbor potrudil spraviti stvar v tir, da ne bomo zopet zaspali z organizacijo kot lansko leto. Na Aurori nimamo težkega stališča, ker imamo svojo dvorano in nam ni treba prosjati za prostore okoli drugih krogov, kakor morajo Slovenci po drugih naselbinah v tukajšnjem okrožju. Sedaj je čas pokazati javnosti, da nam svoboda našega naroda ni samo na jeziku, nego tudi v sre. Vse za pravico in jugoslovansko federativno republiko!

Po končanem shodu so tukajšnji slovenski mladeniči ustanovili dramatični klub, katerega želim obilo uspeha za slovensko talijo.

Jos. Kozina.

Aurora, Ill. — Precej časa se ni nihče oglašil iz te naselbine. Soditi po molku bi izgledalo, kakor da Slovenci na Aurori spijo, kar pa bi ne odgovarjalo resnici.

Druge naselbine je zelo prizadela influence, toda naši ni napravila posebnih neprilic. Prvo žrtev med Slovenci je zahtevala influence dne 9. januarja, ko je pretregala nit življenja sedemletnemu sinku družine Jernej Verbič, ki ima grocerijsko trgovino na Aurora Ave. Na društvenem polju tudi nismo med zadnjimi. Imamo tri podporna društva, kakor tudi lokalno organizacijo SRZ, ki polnovolno napreduje. Nam nasproti so ustanovili tudi podružnico Slov. nar. zveze, ki pa tu ne bo mogla dobiti mnogo pristavev. Od tistih, ki jih bodo dobili, bi SRZ, tako ne pridobilo mnogo, tudi če bi pristopili k nam.

Na novega leta dan je bil tu skladen shod SRZ, na katerega je obljubil priti rojak Frank Kerže. Prekršil nam je račun s tem, da ni izpolnil svoje obljube, zakaj, še danes ne vem.

John Blasić.

(V zapisniku SRZ, priobčenem v Prosveti dne 8. januarja je glede našega shoda priobčeno slede-

če pojasnilo: "Brat Kerže poroča, da je bil povabljen za Novega leta dan na shod na Aurora, Ill. Šel je, toda vzel je pomotoma vlak v Elgin in ko je prišel nazaj v Wheaton, je zamudil drugi vlak in potem se mu ni več zdelo mogoče priti ob pravem času na shod."

Poglejte v zapisnik SRZ, priobčenem v prej omenjeni izdaji tega lista, pa boste našli to pojasnilo. Ured.)

Jenny Lind, Ark. — Dne 8. januarja je tu umrl rojak Frak Stojin, star 41 let. Vzrok smrti pljučnica. Zaprta soproga in osem neprekosljenih otrok v starosti od enega do 17 let. Pokojnik Stojin je bil član društva Šmarinca, št. 24, SNPJ, in dr. št. 23, SDPZ. Oba društva sta se udeležila pogreba. Pokojnik je bil aktiven agitator na društvenem polju in večletni član soc. kluba. — Sorodnikom pokojnika izrekam naše sožalje.

Poročevalec.

Iz Kansasa. — Čudni ljudje smo pri nas. Tako radi vidimo, ako hoče kdo poročati v časopisu o naši naprednosti, toda če katerega vprašajo, v čem obstoji ta naprednost, ti ne ve dati odgovora. Če bi se smatralo za naprednost zabavljanje nad prohibicijo in "prefiganje" priti do opojnih pijač kljub "bone dry" zakonu, o da, potem bi mi že bili napredni, da nam sam vrag ne bil kos. Toda bognejad, da bi kdo poročal o nas kaj drugega, kakor o našem napredku.

Sedaj pa nekoliko odmeva o konferenci okrožne organizacije SRZ, ki se je vršila dne 5. januarja v Frontenacu. Tajnik te organizacije je pravočasno obvestil tajnika lokalne organizacije v Frontenacu, da se bo vršila tega in tega dne skupna seja v njihovi naselbini in naj preskrbi dvorano za skupno prodajalno za zborovanje. Vodstvo dvorane nam je obljubilo dati na razpolago prestop za zborovanje. Ko pa so na dan zborovanja udeleženci pričeli prihajati v dvorano, so jim naznanili, da je dvorana odana za sejo "Džutek vereinu". Sedaj pa se je pričel lov za dvorano. Končno smo dobili par velikov, ki imajo glavno besedo pri "Avstrijski dvorani", katere zborovati v njihovih prostorih. Med posmehom so vpraševali drug drugega, kdo ima ključ. Navsezadnje je eden pronašel, da ga ima rojak Markovič. Vprašali so tam, toda "slučajno" ga niso našli. Nekdo je svetloval, naj se najame italijansko dvorano. Drugi se je jezil, da je v takih naselbinah, kjer imajo tudi cerkev, najtežje dobiti primerno dvorano za posvetno zborovanje. Dobili so končno domačino, ki je imel vstop v prostore kluba Eagle, ki se tudi nahajajo v prej imenovani "Avstrijski dvorani" in oni so nam dovolili, da lahko zborujemo v njihovem prostoru.

"Troublina" pa še ni bilo konce. Neki "kunštini" rojak je izjavil, da je vse to zborovanje SRZ, prvič pregledno, drugič, da ne smemo delovati za Jugoslovane onkraj oceana, ker so sovražniki te dežele, če pa delujemo zanje, se s tem izpostavimo nevarnosti deportacije. Vprašal je, zakaj ni eksekutiva SRZ, prepredila Italijanom zasedati jugoslovanske pokrajine. Dejal je, da sploh ne vemo, kako naj delujemo za Jugoslovane onstran Atlantika in pripovedoval je več drugih takih modrosti. Odgovarjati s stvarnimi argumenti na tako besedičenje bi bilo odveč. Kdor se sedaj ne razume zakaj gre, in kaj je njegova dolžnost, taki nalašč ne more razumeti in jo namenoma zavija, ali pa je tako zabiti, da ni v človeški moči rasvetliti njegov razum. Edino, kar bi se takim ljudem moglo priporočiti je, naj molijo k "troštarnju sv. Duhu" za razsvetljenje.

Tudi dopis tajnika okrožne organizacije v tem listu ni bil povsod omenjenemu kritiku. Dopis je imel namreč to napako, da je omenjal brezbržnost in zasplost nekaterih rojakov v tem okrožju. Kritičar je izjavil, da je

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Sedel v Chicagu, Ill.

IZVRŠNAVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ebin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavrtnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Jolko Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermann, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnik, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Mha, K. H. Pogodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrieh, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Zlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljke naj se pošiljajo na sledeči naslov:

ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 26th St., Chicago, Ill.

tajnik s tem dopisom spravil kansaške Slovence v slabo luč, raditega naj se več ne poroča takih stvari, ampak samo o napredku. Moje mnenje pa je, da bo treba posvetiti še v marsikatero gnezdo, kajti nazadnjaštva je še na klope.

Ko se je minulo poletje vršil shod SRZ, v neki kansaški naselbini, se je na zborovanju predbaloval odbornikom okrožne org. SRZ, ki so se udeležili shoda, "da so prišli žreti ljudske žulje". Vsi ti odborniki pa so prišli na shod na svoje lastne stroške, to da demagogi ne poznajo razsodnosti, niti resnice. "Grizi in zabavljaj", je njihovo geslo. Po daljšem agitiranju in prigovarjanju se je v prizadeti naselbini res vpisalo nekaj rojakov v S. R. Z., toda avstrijski so zagnali tak krik, da so novopristopili člani pošiljali tajniku drug za drugim karte, naj se jih briše iz organizacije, ker je pritisk nanje od strani nasprotnikov prevelik. To je tudi napredek, kaj.

Vsak posameznik in vsaka naselbina bo imela sedaj lepo prilomnost pokazati naprednost pri kampanji za milijondolarski fond. Ravno tako jo bodo naselbine tega okrožja lahko pokazale z opetnim oživljenjem slov. soc. klubov. S akcijo se v kratkem prične.

Kajtebriga.

Rusko vprašanje.

("Chicago Daily News" je prinesla sledeči zanimiv članek, ki ga posnemamo v popolnem prevodu.)

Ozrimo se na rusko vprašanje edinele s stališča interesov Združenih držav. Ravno zdaj smo v vojni z Rusijo. To je fakt, ki ga ne spremeni niti to, da nismo priznali boljševiške vlade. Naši vojaki ne streljajo na Lenina hiti na Trockija, temveč na vojake, ki so rekrutirani iz mase ruskega ljudstva. Amerika ni napovedala vojne; resnično, niti misli ni, da bo kakšna intervencija v notranjih zadevah Rusije. Pričakovali smo le to, da bodo naše čete potlačile nekakšno gibanje nemških vjetrov in pomagale Čehoslovakom, da odidejo iz Rusije.

Zdaj pa, ko je Nemčija pod našimi nogami, namesto da bi poglani Nemce iz Rusije, jih držimo tamkaj v srhu, da rešimo Rusijo iz "anarhije" in obenem izrabljamo Čehoslovake kot orodje za podpiranje "diktatorstva" nazadnjaških ruskih generalov v Sibiriji. Namesto obljubljenega gospodarske pomoči zapeljani Rusiji, smo ji ustavili kruh iz Sibirije in iz okoliš ob Volgi, da še bolj strada.

Vsak Rus ima danes puško. Samo guerilsko bojevanje v tako prostrani državi bi zahtevalo milijone vojakov. Časopisi nam poročajo, da imajo boljševiki pol milijona mož.

V Rusiji ni takozvanega srednjega razreda. Vsa opozicija proti sovjetski vladi prihaja iz množice častnikov in uradnikov starega carskega režima, katere je revolucija vrgla na cesto in ki zdaj stradajo. Ta element je do celja diskreditiran vsled svojih prejšnjih stikov s carjem. Drugi elementi — obrtniki, trgovci, veleposelniki itd. — imajo nasprotno interese in vrhutega so v veliki manjšini. Čitali smo o mnogih coup d'étatih v pokrajinah, ki so pod kontrolo zavezniške ekspedicijske armade in ki so nastali vsled nasprotnosti interesov med boljševiški skupinami. In videli smo, da so v teh spopadih vselej zmagali

razni Kolčaki, Semenov in drugi generali starega carističnega režima. Vsi ti elementi se bodo vzdržali na površju edinele s pomočjo inozemskih bajonetov. Ali more biti njihova vlada stalna? Dvomim. Carjeva vlada je tudi vladala z bajoneti in bila je zelo stalna, kaj!

Rusi so strokovnjaki v tajni propagandi. To jih je naučil car. Posrečilo se jim je organizirati na stotine oboroženih mož prav pod nosovi mirne carjeve vojunov. Revolucija je osvobodila do 150.000 političnih jetnikov. Ameriške kolonije ruskih revolucionarjev so bile le neznatna, postranska večina mogočnega toka.

Ako torej hoče tuja armada potlačiti boljševike, tedaj se bo zgodilo to, da pojde Rusija zopet nazaj "pod zemljo" in nadaljevala bo svojo propagando na stari način, kakor jo je vršila pod carjem. To pomeni, da je v Rusiji potrebna večna okupacija. Ali so zavezniki pripravljeni na kaj takega?

Rusija je bila pred vojno žitnica Evrope. Bila je veliki vir surovin in vedno bolj naraščajoč trg. Rusija je tako važen faktor v gospodarski strukturi, da Evropa nikakor ne sme prezreti velike nevarnosti, ako hoče voditi vojno proti nji.

Carjevi časnikarski agentje so vedno lagali svetu, da je rusko ljudstvo napol barbarstvo, vsled česar je potrebna tankaj vlada brutalne sile. Na ta način so Romanovi opravičevali pred svetom svojo avtokracijo. Res pa je, da so Rusi kljub velikemu odstotku analfabetov zelo civilizirani in čudovito idealistični. Ruska civilizacija ni materialistična ali tehnična, kot na primer angleška ali ameriška. V nobeni državi na svetu — izvenš morda v Italiji — ni toliko gledališč kakor ravno v Rusiji; Ibsenove drame so bile v Rusiji igrane bolj pogostoma kakor na Norveškem. Več ljudi v Rusiji pozna Longfellowa, Edgar Allan Poa in Marka Twaina, kot pa v Ameriki. Kar je v Rusiji manjkalo, so bili ljudje špeciijne znanosti, tehniki in inženirji, katerih je dosti v Ameriki in na Angleškem. In za časa carja ni bilo v ruski masi posebnih simpatij do zapadnih držav, za kar se morajo Rusi zopet zahvaliti carju in njegovim despotom, ki so vedno sejali med ljudstvo mržnjo do tujcev.

Ko je prišla za Rusijo težka kriza, največja kriza, kar jih pozna njena zgodovina, je ruski narod nenkrat zaslišal tolažilne besede iz Amerike: slišal je lepe obljube o materialni pomoči. Ruski narod je slišal besede predsednika Wilsona, da bo Amerika stala z Rusijo, kakor stoji s Francijo.

Tedaj smo pa dali ruskemu narodu namesto obljubljenega kruha — kamen in poslali smo jim naše vojake, ki se vojskujejo z Rusi na njihovih tleh. Ali bo Amerika kdaj v stanu pridobiti izgubljeno prijateljstvo Rusije? Ali se Ameriki izplača, da položi tako mogočno orožje v roke naših sovražnikov v Rusiji?

O UBEŽNEM POŠTARJU ŠE NIMAJO SLEDI.

Greenastle, Ind. — Tukajšnji poštar Rice je pobegnil v družbi svoje uslužbenke — mrs. C. Shubert. Ubežnega para še niso prijeli.

Sem je prišel poštni nadzornik na pošti. Po skrbni preiskavi je poštni nadzornik naznanil, da manjka \$2.200. Največji primanjkljaj je v skladu za vojno hranilne znamke.

Razno iz inozemstva.

Italijanski socialisti so napovedali boj vladi.

Rim. — Italijanski socialisti na unija, ki je bila organizirana med vojno in katere sestoji iz vseh italijanskih elementov, ki so se strinjali v tem, da mora Italija zmagati, je izključila Bonomi, kateri je prevzel mesto odstopivšega Bissolati v italijanskem ministru. Drugi član unije Berenini, ki je umaknil demisijsko, dasiravno je obljubil, da odstopi z Bissolati, je tudi izobčen.

Stranka je izjavila v svojem glasilu "Azione Socialista", da oba imenovana ministra ne zastopata več Socialistične Unije in obenem je stranka napovedala oster boj Orlandovemu kabinetu. Stranka poziva svoje člane in ostale delavce po vsej Italiji, da naj složno oponirajo vladi, ki predstavlja nazadnjaštvo in imperializem ter ogroža pravični svetovni mir.

Bonomi in Berenini sta odgovorila, da ostaneta v kabinetu zato, da pridobita vladno na njuno stran, češar ni mogel doseči Bissolati. Sodrug Area pa odgovarja v strankinem glasilu, da je Sonniho že zmagal nad njima in da sta zdaj v njegovi službi, ne pa v službi delavstva. Area do stavlja, da boj med Bissolati in Sonninom ni tako važen, kakor je pa vprašanje, dali zmaga Wilson ali Lenin.

Politična kriza v Belgiji.

Brusel, Belgija. — Belgija stoji pred krizo, kakršne še ni bilo v njeni politični zgodovini. Sedanja vlada, ki sestoji iz šestih klerikalcev, treh liberalcev in treh socialistov, je le začasna; prava vlada, ki bo vodila rekonstrukcijo, se mora šele organizirati, toda prej se morajo vršiti volitve za novi parlament.

Volilna bitka je že v tiru in glavno vprašanje, okrog katerega se suče ves politični boj, je splošna in enaka volilna pravica. Belgija ima še danes volilni sistem, ki je slabši od ruskega. Po tem sistemu imajo katoliški duhovni po štiri glasove, plemenitiši in veleposestniki imajo toliko glasov kolikor imajo posestev v raznih provincijah, medtem ko imajo delavci in mali kmetje le en glas. Sistem je bil narejen v interesu klerikalne stranke, ki je na ta način kontrolirala parlament in vlado zadnjih štirideset let. Socialisti, ki imajo naravno vse pristaje med delavci in malimi kmeti, so bili vedno v manjšini; ravno tako liberalci, ki imajo svojo zaslombo med trgovci in drugimi profesionisti.

Zdaj so pa socialisti in liberalci pričeli odločni boj za enako volilno pravico, po kateri bosta imela duhoven in delavec po en glas. Klerikalna stranka, ki se boji, da pače vsled volilne reforme v manjšino, pa zagovarja srmatni stari volilni sistem, ki se roga vsaki demokraciji. Boj je hud in od izida je odvisno, dali dobi belgijsko ljudstvo svoje pravice mirnim, parlamentarnim potom.

Irci so izvolili mirovne delegate.

Dublin, 16. jan. — Izvrševalni odbor irske republičanske stranke je včeraj imenoval tri delegate za mirovni kongres. Imenovani so: profesor de Valera, Arthur Griffiths in prof. Plunket.

DROBNE INOZEMSKÉ VESTI.

Mednarodna socialistična konferenca, ki bi se imela vršiti v Švici, je iz nerazumljivih razlogov zopet odložena za nedoločen čas.

Iz Pariza javljajo, da je francosko vojno sodišče obsodilo na doživetno trdnjavoško ječo nekoga "Avstrijanca" po imenu Karmelič, ki je pomagal nemškemu konzulu iz Abisinije organizirati revoluto domačinov v francoski afriški koloniji Somaliland. — Francosko vojno sodišče je pričelo obravnavo proti stotniku Sadoulu, bivšemu članu francoske misije v Rusiji, lajnantu Pascalu in prostaku Lafferu, ki so obtoženi, da so pomagali boljševikom, ko so se mudili v Rusiji.

Po vestih iz Pariza je dr. Kramar priporočil češoslovski zbornici v Pragi, da naj sprejme naredbo za povečanje armade, ki ima hraniti severne meje proti

ruskim boljševikom in Poljakom, ki silijo predaleč na Slezko.

Novi angleški parlament bo odprt 4. februarja.

Angleška cerkev je predložila vladi resolucijo, v kateri zahteva, da zavezniki ne smejo dovoliti papežu nobenega zastopstva na mirovnem kongresu.

Ladja z rdečo zastavo na krovu je prvič v zgodovini Anglije priplula zadnji petek po reki Thames. Ladja je vozila les in mornarji na nji so bili ruski boljševiki. Parnik so ustavile vladne patruljne ladje in vse moštvo je bilo aretirano.

Vatikan je zadnji teden zanimal vest, da deluje papež za združenje vseh krščanskih cerkva.

Luksemburška, ki je bila 6 ur republika, je zopet monarhija z novo vladarico. Vojvodinja Marija Adelajda se je odpovedala in klerikalna stranka je takoj posadila na tron njeno sestro Chanlotto Adelgondo, ki je stara 19 let.

Zadnji tork so prišli na Dunaj prvi angleški vojaki in obenem so prišli trije vlaki, napolnjeni z živili, ki jih je poslala Amerika. Dunajčanje so pozdravili Angleže z navdušenjem.

Iz Žeheve poročajo o novem boljševiškem gibanju v Švici. Vlada je dala zapreti v trdnjavo Savantan 40 ruskih revolucionarjev in sovjetska vlada v Moskvi je zagrozila z represalijami napram Švicarjem v Rusiji, če ne bodo boljševiki izpuščeni iz Savantana do 1. februarja.

Ameriške vesti.

STAVKA ŽELEZOLIVARJEV.

Huntington, Ind. — Dve sto delavcev v tovarni Huntington Steel Foundry kompanije je ustavilo delo. Delavci izjavljajo, da je sedanji superintendent ravnal slabo z njimi.

Kompanijski uradniki groze, da importirajo zamorec kot stavko-kaze. Županu McGravu je izročena petica s 228 podpisi, ki se izreka proti importiranju zamorskih stavkokazov in ki priporoča, da se ukaže vsem zamorcem zapustiti mesto, da ne pride do plemenskih izgrediv.

MORNARICA JE OTVORILA SVOJE NABORNE POSTAJE.

Washington, D. C. — Mornariški departement je otvoril zopet svoje naborne postaje krížem Združenih držav. Mornarje bodo potrebovali za nemške ladje, ki bodo prevažale armado domov. Najbolj potrebujejo mašinstve, kurjače in premogarje. Slednji dovažajo kurjačem premog in odvažajo pepel iz pod parnih kotlov.

POKOPALIŠČE ZA AMERIŠKE VOJAKE V FRANCJI.

Washington, D. C. — Senator Spencer iz Missurije je predložil resolucijo, v kateri priporoča, da Združene države izdajo \$500,000 za pokopališče v Franciji, na katerem bodo pokopani ameriški vojaki, ki so padli v vojni proti avtokraciji centralnih sil. Rezolucija je bila odkazana odseku za zunanje zadeve. V nji je jasno povedano, da zgradba pokopališča v Franciji nima namena prepričati prepeljave mrtvih ameriških vojakov nazaj v Združene države.

FINANČNI TAJNIK IN POŠTAR NE LJUBITA AVTO-MOBILOV.

Washington, D. C. — Postavke v proračunih govore, da se finančni tajnik Glass in poštar Burleson rajše vozita v kočiji kot v avtomobilu. Drugi člani kabineta se vozijo v avtomobilih.

MESTNI ODBOR JE ODKLO-NIL PREDLOG ZA POVIŠANO VOZINO.

New York, N. Y. — Mestni cenilni odbor je odklonil predlog Interborough Rapid Transit kompanije za povišanje voznine od 5 na 8 centov. New York Railways kompanija je ravnatoka predlagala, da se na njenih progah poviša voznina od 5 na 8 centov, po leg se pa plača še tri cente za prestopni listek. Tudi ta predlog je bil odklonjen.

Odbor je sprejel resolucijo, v kateri jasno pravi, da ni vzroka, zakaj naj kompaniji odvalita finančno breme, ki ga je prinesla vojna, na potujoče občinstvo.

BRZOJAVNI DRUŽBI STA IZGUBILI TOŽBO PROTI GLAVNEMU POŠTARJU.

New York, N. Y. — Commercial Cable kompanija in Commercial Pacific Cable kompanija sta vložili tožbo za sodniško prepoved proti glavnemu poštarju Burlesonu, ki naj nju preprečuje preveziti družbine naprave. Obravnava se je vršila pred zveznim sodnikom Learned Handom in družbi sta imenitno pogoreli z njuno tožbo.

Sodišče je izreкло, da nima jurisdikcije v tej stvari, ker je družbine naprave prevzel predsednik Wilson v vojne namene.

FARMARJI PRIPOROČAJO PODRŽAVLJENJE MESE-NE INDUSTRIJE.

Washington, D. C. — Zastopniki farmarjev so se pritožili pred senatnim odsekom za meddržavno trgovino, da mesarski interesi nepravilno postopajo z farmarskimi združnimi organizacijami pri postavljanju živine na trg. Priporočili so, da pride vsa mesna industrija pod državno kontrolo, ker je le na ta način mogoče uničiti gospodarsko moč mesarskega trsta.

ZALAGANJE AMERIŠKE ARMADE Z MESOM.

Washington, D. C. — Po izjavi poljedelskega departamenta bo Amerika poslala v letu 1919 2.000.000 ton govedine, prašičovne in produktov iz leka v Evropo za prehranitev svoje, zavezniške in nevtralne armade. Letos se izvoz pomnoži za 1.600.000 ton nad izvozom lanskega leta.

ŠTIRINAJST OSEB JE IZGUBILO ŽIVLJENJE V POŽARU.

Kalamazoo, Mich. — Tukaj je zgorel prizidek hotela Witwer. Štirinajst gostov pogrešajo in zdaj kopljejo v podrtinah, da najdejo mrljice.

OTOČANI UMIRAJO V STOTINAH ZA INFLUENCO.

Washington, D. C. — Na otoku Tahiti, ki pripada k Družinskemu otočju in je francoska kolonija, se je pojavila influenza že v decembru. Otočani umirajo v stotinah. Prebivalci štejejo le 12.000 oseb in od teh je umrlo že ena sedmina pred enim mesecem. Prošili so za pomoč, ki je pa do sedaj izostala.

Kasneje so se obrnili za pomoč na "Ameriški rdeči križ", ki je pa zaključil, da vsled ogromne razdalje ne more nič podvzeti za otočane. Mislili so tudi, da epidemija pomeha v nekaj tednih, preden dospje ladja do otoka. Obrnilo se je pa na slabše. Zdaj "Rdeči križ", državni departement in francosko poslanstvo uvažujejo načrt za nakup potrebnih, ki jih odpošljejo otočanom.

DRUINSKA DRAMA.

Creston, Ia. — Farmar John Hoskins, stanujoč dve milji severno od Prescott, je ubil svojo ženo, dva pastorka in nevarno ranil svojo hčer, končno je skušal ubiti še sebe, pa ni dosegel uspeha.

Drama se je odigrala pri zajtrku in vzrok ji je družinski prepri. Tako prepri so v začetku prav malenkostni in nihče prizadetih ne sluti, da naznanijo dramo s katastrofalnim zaključkom, če ne pride takoj do sporazuma, ali če se zakonska dvojica ne loči v miru po prvih preprih, naznanjajočih vihar.

Ogenj, če ga razpihuješ, se spremeni v požar, družinski prepri pa konča s katastrofo, ko se razširijo tako daleč, da zakonska pričetna sovražiti drug drugega.

SLEPAR PRIJET V KANADI.

Montreal, Kan. — Tukaj so prijeli William Ronikerja, obtoženega, da je osleparil Manufacturers National banko v Bostonu za \$30.000. Roniker je poznan tudi pod imenom William Willis. Roniker je zginil z denarjem 1. januarja in je obiskal mesta Buffalo, Niagara Falls, Toronto in Ottawa. Pri njem so našli \$13.000 v štotočlarskih bankovcih.

NE ODLAŠAJMO!

Jugoslav Relief Fund.

V zadnjem proglasu Jugoslovanskega Narodnega Sveta smo objavili glavne stvari, da je bil v New Yorku osnovan glavni odbor American-Jugoslav Relief za vsestransko pomoč vsem osvobojenim jugoslovanskim krajem. Objavili smo tudi proglas, v katerem se pozivlja celokupen jugoslovanski narod v Ameriki, da osnuje odbore, ki se bodo priključili tej splošni podporni organizaciji, katero so zasnovali in katero vodijo odlični Amerikanci in Amerikanke, navdušeni prijatelji in prijateljice naše jugoslovanske narodne svobode.

Kar je potrebno, da ve ves naš narod, je to, da vodijo organizacijo American Jugoslav Relief odlični Amerikanci in Amerikanke, katere smo pridobili s pravičnostjo naše narodne stvari in z našo borbo, v kateri smo vztrajali in katero smo z njihovo pomočjo dovedli do zmago-slavnega zaključka.

Izseljeni Jugoslavlani moramo kot posamezniki, kakor tudi kot organizacije s svojim sodelovanjem ojačiti delovanje naših ameriških narodnih prijateljev za pomoč našim rodnim bratom.

Amerikanci so že pričeli delati.

Odbor, kateremu je poverjena organizacija Reliefa je že izdelal načrt, po katerem se bo izvajala organizacija tudi po drugih ameriških mestih. V prvi vrsti se bo poskusilo v Chicagu, kjer se že pripravlja velik odbor s sodelovanjem moških in ženskih delav-nih sil.

Organizacijski odbor v New Yorku je prejel od Amer. Rdečega križa vso potrebno pomoč v vršenju posla. Sam glavni upravilj za organiziranje izvoza vseh stvari, katere pošlje Rdeči križ v Evropo, je stopil v izvrševalni odbor American Jugoslav Reliefa v New Yorku in izjavil, da bo do vse stvari, katere bo ta Relief nabral, prepeljane na najhitrejši način v naše kraje ter izkrcane na Reki in v drugih naših pristaniških pod kontrolo in zaščito misije ameriškega Rdečega križa.

V zvezi s tem je že osnovan v New Yorku poseben odbor ameriških žena, ki bo prevzel nabiranje obleke, obuvala in blaga za izdelovanje obleke za otroke in žene, ki se bo eksportirala od tukaj v stari kraj.

Urad tega ženskega odbora American Reliefa se nahaja v istih prostorih, kjer je tudi ameriški Art War Relief, na 661-5th Ave., pod upravo Mrs. Hitechoek.

Ta ženski odbor se je že potrudil, da dobi potrebne informacije v obliki razne nošnje v naših krajih in na podlagi teh informacij bo tudi uravnal svojo delo. Zaradi tega je potrebno, da stopijo naše žene in dekleta v čim tesnejšo zvezo z ameriškim prijateljicami naše narodne stvari, kar se bo tudi zgodilo.

Osnujete tudi vi, jugoslovanski bratje in sestre, jugoslovanske odbore za American-Jugoslav Relief s posebnimi ženskimi oddelki, ki se bodo pečali z izključno ženskimi opravili.

Zbirajte prispevke v denarju ter jih pošljajte naravnost na banko, ki sprejema denar za American-Jugoslav Relief. Te denarne prispevke pošljite na "The American-Jugoslav Relief, Guaranty Trust Co., 43 St. and 5th Ave. New York, N. Y."

Banka bo poslala za vsak sprejeti znesek potrdilo, istočasno obvestite tudi glavni odbor, ki bo vodil o vsem račun, njega pa bodo nadzirale ameriške državne oblasti.

Za obleko, blago, obuvalo in druge slične stvari bo skrbel istotako glavni odbor v New Yorku preko tamošnjega ženskega odbora American-Reliefa.

Na delo torej, vsi Slovenci, Hrvat in Srbi in vse Slovenke, Hrvatice in Srbkinje, vsi skupaj, ki niste proti sedanjim naši skupni Jugoslovanski svobodi in skupni državi, na delo, požrtvovalno, neumorno in brez običnega prerakanja, ki ne spada sem.

Kdor potrebuje še kakšnih posebnih navodil glede American-Jugoslav Reliefa, naj se obrne na Jug. Nar. Svet.

POZOR KROJAČI!

Dobro izurjeni krojači, kakor tudi v kroju, dobi lahko takoj stalno delo, plača je \$35.00 na teden. Oglasite se pri: Tony Fortuna, krojači, 67 Iron Street, Johnstown, Pa.

Slovenska Narodna



Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Izbrp. 17. junija 1907 v dr. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2706 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terboven, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gdina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POLOTNI ODBOR.
Jude Ambrožič, predsednik, Box 381, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 408 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Želaznikar, Box 276, Harborton, Ohio.

JOE. Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Somrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.
OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale av., Chicago, Ill.
ZAPADNO OKROŽJE: Rudolf Fietzsch, Box 436, Bridgeville, Pa.

ANTON Radišek, Box 78, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šolar, Box 104, Gross, Kans., za Jugoslov.
Lee Kuchar, Box 248, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14818 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jude Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
Joe. Klan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jude Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trdel, Joe. Shuk, Mary Udevič.

VRHOVNI ZDRAVNIK: (še ni izvoljen).
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jude Zavaritnik.

POZORI! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslovi: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zadeve bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse prispevke glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, figor naslov je zgornji.

Vsi prispevi na gl. porotni odel se naj pošiljajo na naslovi: Jude Ambrožič, Box 381, Canonsburg, Pa.

Vse prispevke proti vrednitvju glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namanila, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslovi: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Potrebujemo 100 stalnih rudarjev za delo v rudnike Jamison Coal & Coke Co.

Zagotovi se stalno delo, stalnim in dobrim rudarjem, ki žele imeti stalno delo v tem letu.

Rudarji: Imejte na umu, da je že veliko število rudnikov za premog skoro prenehalo s svojim delom, še posebno v državi Ohio, Illinoisu in drugih krajih in to je več ali manj vzrok podpisanega premirja.

Sicer se pa v naših premogokopih dela in se bode delalo še neko število let. Premirje nima nobene zapreke pri nas. Ako ste vi stalen delavec, in gledate za svojo bodočnost v tem letu, je to torej v vašo lastno korist, da se izglasite osebno pri superintendentu pri katerem sibodi sledečih rudnikov:

JAMISON MINE NO. 1. LUXOR, PA.
JAMISON MINE NO. 2. HANNASTOWN, PA.
JAMISON MINE NO. 4. CRABTREE, PA.
JAMISON COAL & COKE COMPANY.

Ako pa vam ni mogoče priti direktno sem, tedaj pišite.

NAPREDEK

"Prosveta" piše o blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njeni mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vaskdanje potrebnih ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

DR. JOS. V. GRAHEK
edini slovenski zdravnik in ranoselnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otroče, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388
843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

RANOCELNIŠTVO IN SVE-TOVNA VOJNA.

Denver, Colo. — Major George A. Stevart, ki je dodeljen vojni bolnici na Rockefellerjevem inštitutu, je dejal: "Vojna nas je naučila ohraniti več življenj, kot jih je zahtevala."

Razlagal je nove metode, po katerih so hitro zdravili rane in dosegli velike uspehe.

Uči raznašajo boleznin in so bolj nevarne kot komarji. Zdravniki so spoznali to nevarnost in jo odstranili.

V bolnišnici v Milanu so preizkusili nov aparat, ki omogoči, da se ne premaknejo željosti. S pomočjo tega aparata je mogoče popraviti in celo nadomestiti spodnje dele obraza, če so bili uničeni.

Velik napredek je v izdelovanju umetnih udov. Te ude znajo zdravniki tako pritrčiti, da je težko pronači, da ranjenec manjka kateri ud.

Vse nove iznajdbe preizkusijo v modernih bolnišnicah v Ne Yorku, tako da jih bo deležno tudi civilno ljudstvo.

Po izjavi majorja A. Stevarta je zdravniška veda iznašla nove metode za ravnanje z ranami, ki bodo koristile vsemu človeštvu.

MAURER NA SHODU JEKLAR SKIH DELAVCEV.

Pittsburgh, Pa. — James H. Maurer, edini socialist v pennsylvanski legislaturi in predsednik "Delavske federacije" v Pennsylvaniji, je govoril na shodu jeklarskih in železniških delavcev, ki je bil sklican z namenom, da se organizirajo delavci v tej stroki.

Shoda se je udeležilo do 1.200 delavcev, ki ga je otvoril Clarence W. Martin, poslovni odbornik strokovne organizacije mašinistov. Na shodu je vladalo veliko navdušenje za organizacijo.

Na shodu, ki se vrši prihodnjo nedeljo, bo govoril Charles T. Nicholson iz Salt Lake Cityja, Utah, podpredsednik strokovne organizacije mašinistov.

UGODNA NAPRAVA ZA TATOVE.

Atlanta, Ga. — Mali tatovi so

zelo zadovoljni, da so prišli v modo javni telefonski aparati, katrim je treba spustiti v skrinjico en nikl, da se dobi telefonska zveza. Preje so se tatovi ukvarjali z avtomati, ki so po enu prodajali gumi za zvečenje in druge reči. Zdaj pa odpro skrinjice pri telefonskem aparatu in pred njim se prikažejo nikli mesto rjavih centov. Po izvrševanju delu zapro skrinjico, da se naberejo zopet nikli. Tako imajo ti mali tatovi redne dohodke kot telefonska družba.

UCINEK SVETOVNE VOJNE NA ŽIDOVSKO VERO.

Cleveland, O. — Na srednje zapadni konferenci združenih sinagog v Ameriki so razpravljali o verskih vprašanjih, ki jih je postiznila svetovna vojna v ospredje.

Rabinec Jakob Kohn iz New Yorka je priporočal, da je treba menjati obrede v sinagogi, da bo mogoče skrbeti za židovske vojake, ki se vračajo iz vojne. Dejal je, da so se vojaki bojevali za narodnost in nove ideje in vsled tega je treba dvesti spremembe.

DEČKI OBTOŽENI CESTNEGA ROPA.

Pittsburgh, Pa. — 16-letni Mike Neucini, 15-letni Harry Mangle, 16-letni Walter Amell in 15-letni Mike Dussico, so najeli avtomobil in ukazali vozniku Callwaderju, da jih odpelje na Juendino cesto. Ko je avtomobil prevozil do vogala Bausmanove ulice in Amandine ceste v Knoxvillu, so ukazali dečki vozniku, da dvigne roki kviško in sede na zadnji sedež. Potegnili so samokrese in preiskali so žepo voznika. Denarja niso našli pri njem in neki deček je prevzel vodstvo avtomobila. Vozili so ga pol ure naokoli in se vrnili na mesto, kjer so ga prisilili, da dvigne roki kviško. Tu so mu rekli, da naj jo hitro odkurji, ker imajo izvršiti še "nekaj dela" v Knoxvilleu.

Ko so dečke aretirali, je eden hitro spustil samokres na tla. Na policijski postaji so pri enem dečku našli revolver, pri drugem električno žarnico in pri tretjem več avtomobilskih ključev.

več

ZAGRIZEN PANATIK.

Harrison, O. — Ker mestne oblasti niso hotele zapreti salunov, ni hotel rev. George Cook zapreti svoje cerkve radi influence, dasi ravno so mestne oblasti odredile, da morajo zavoljo epidemije biti cerkve zaprte. Z zagrizenim reverendom se je strinjalo še šestnajst "pohlevnih" ovčic. Posledica tega nastopa je bila, da je policija vsem preskrbela stanovanja v zaporu.

Okoli mestne balistije se je nabrala radovedna množica ljudi in reverend je splezal na okno in "pridigal" ljudem.

PAMETNA RAZSODBA.

Phoenix, Ariz. — Desert Power and Water kompanija se je obrnila na državno komisijo, da ji dovoli povišati ceno za električno silo, ki jo oddaja konzumentom v rudniških okrajih Oatman, Old Roads in Cloride v okraju Mohave.

Komisija je odločila, da se ne more pričakovati, da bodo vojno breme nosili le konsumentje in je odklonila prošnjo za povišanje cene.

NA ELEZNIŠKEM KRIZIŠČU.

Rushville, Ind. — 34-letni farmer Ernest Gahimer, se je peljal v družbi svojega dvanajstletnega sina v avtomobilu domov. Ko je privozil na križišče C. I. and W. železnice v Arlingtonu, ni videl prihajajočega osebnega vlaka, ki je vdaril s tako silo v avtomobil, da ga je zdrobil na kose. Farmer je obležal mrtev, sina so pa težko ranjenega pripeljali v bolnišnico.

96.000 avtomobilov pride na trg.

Denver, Colo. — Po poročilih iz Washingtona je bilo vsled sklenjenega premirja črtano naročilo za 96.000 tovarnih in pasajirskih avtomobilov. Poleg je bilo za vlado naročenih še \$15.000 bicikljev in 29.000 motorcikljev. Računili so, da bo polovica teh naročil dovršena do 1. januarja.

Tovarnarji bodo zdaj lahko izdelovali avtomobile za trg in letošnjo spomlad pride nanj veliko število avtomobilov kot lani.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da mi je brez usmiljenja smrt vzela mojega preljubega soproga oziroma očeta

JOHN SAIZ/A

v najlepši moški dobi, star 33 let. Smrti je podlegel vsled epidemične bolezni španske influence in plućnice dne 4. januarja 1919, bolehal je samo sedem dni, izročili smo ga materi zemlji dne 5. januarja na pokopališču v Sesser, Ill. Ranjki je bil doma iz vasi Zg. Javoršče, fara Moravče. V Ameriki je bil okrog 11 let. Tukaj zapuščal poleg mene žalujoče soproge še 6 malih nedoraslih otrok v starosti od 1 doll let ter dva brata, v starem kraju pa očeta in mater, tri brate in eno sestro, ako so še pri življenju. En brat pa je že padel na italijanskem bojišču. Pokojni je bil dober soprog in skrben oče, bil je naprednega mišljenja, ter član društva štev. 21. SSPZ. in organizacije U. M. W. of America, katerih člani so ga dostojno spremlili k zadnjemu počitku. Prisrčno se zahvalim vsem, ki ste mi stali ob strani in pomagali v urah nesreče in ga spremlili na zadnji poti v naročje matere zemlje. Tebi blagi moj nepozabni mi soprog naj bude lahka svobodna ameriška zemlja. Počival mirno! Žalujoci ostali: Franciška Saiz, soproga. John, Francis, Suzana, Mary, Rudolph in Matilde, otroci. Frank in Martin, brata.

Kašel, Prehlad, Influenca.

Oče Mollinger se je baval s temi boleznimi še v letu 1891. Njegovi predpisi so velike vrednosti še danes. To je čisto navadno zdravilo katero deluje in se upošteva pri vseh ljudeh.

Očeta Mollingerja 18 navadnih zdravilnih predpisov knjige dokazujejo tisoče bolehalošč še v devetdeset letu za influenco.

Ob prvem znamenju prehlada je on svetoval bolnikom naj se poslužijo njegovih zdravil, proti kašlju, prehladu in influenci.

Rekel je predno ležete v postelj zvečer vzemite eno malo žličko polno mojega petnajst želišč vrstnega čaja, denite ga v vrelo vodo in to popijte predno ležete v postelj. Ta gorki čaj vam pomaga, da mnogo lažje dihate od žene preč vse strupe in mrzlico.

Očeta Mollingerjevo zdravilo proti kašlju, prehladu in influenci in njegova slavna znani želiščni čaj je čudovita zmes in na tisoče ljudi uporablja to zdravilo v Pittsburghu, kjer ljudje poznajo in imajo zaupanje v njegove izdelke.

Očeta Mollingerjevo zdravilo proti kašlju, prehladu in influenci se pošlje na vse kraje po pošti za \$1.10. Njegovo sloviti želiščni čaj \$1.10. Skupno popolno zdravilo pa stane le \$2.20. Naročite še danes.

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Building
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vse Liberty Bonde ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po pošti ali drugi pošiljavi. — Pošljite na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakkewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

KRASNO IZBRANO BLAGO.

Taviztrošce, lipov cvet, kamelice, lapuh, hvešč ali preslica, sladki janež in izvrstni krvni čaj, to je sedem raznih izvrstnih domačih zdravil in poučljiva knjiga "Mali domači zdravnik", vse skupaj za varovano pot pošto za \$2.40, po zavetju 10 centov več. Tekom dolge zime se taki pripomočki večkrat zelo potrebujejo; naročite jih sedaj, da jih boste imeli pri rokah. Za druga domača zdravila, kajti jaz jih imam v zalogi, pišite po brezplačni cenik.

MATH PEZDIR,

P. O. Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO., INC. z glavnico \$100.00 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bode vzelo 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod arom. Za vse te stvari je pa potrebno veliko denarja. Družba sedaj nudi napredaj svoje delnice po zelo nizki cenji \$1.00 vsaka. Dobiček je preračunjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po natančnejša pojasnila na naslov: —

Mr. John Bahorich, 129 Bakkewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Trgovci z vankovratno slatino se priporoča vsem slovenskim rojakom dobra in točna postrežba. Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELC,
7 W. Madison St.,
Room 605
CHICAGO, ILL.

Razvedrite vaš dom z godbeno inabudilno uro na desetdnevno poskušnjo.

Imejte različne vrste godbo. Plošče se lahko premene, s tem, da obrnete kluko in takoj prične igrati, na lahko, prijazno godbo.

Klic ure vas pokliče tedaj, kadar sami hočete.

Ta visoko cenjena ura krasnega izdelka je navadno izdelana iz finega mahogani lesa ali pa orehovine, 10 1/2 palcev visoka, 8 1/2 palcev široka, 3 1/2 palca globoka in kazalo pa meri 4 1/2 diametrične palce.

Cena iz tovarne k vam je le \$7.75

Mi smo gotovi, da boste zadovoljni. Pošljite nam \$1.00 z vašim naročilom za troške pošiljave in ostalo \$6.75 plačate pismonosno kadar vam prinese uro. Poskusite to budilno uro za deset dni in potem če je nemarate, nam jo vrnite in mi vam povrnemo denar ako je ne bode kaj pokvarili. Mi plačamo vse poštne troške pošiljave, ter jamčimo to krasno uro kot dobro blago.

GOOD HOUSEKEEPING CO.,
1952 Clock Bldg. Chicago, Ill.

Vrednostna ura le \$9.75

Še nikdar nisi imel take priliko in je nikoli več ne boš imel, kakor se ti danes tu ponuja. Čitaj, misli in se čudi, pa naroči takoj tudi, ker tega oglasa ne bo več v listu. To krasno patriotično uro dobiš skoro zastoj. Samo pogledaj je boš, pa se ti bolj dopade kot katera \$50.00 vredna ura in boš bolj z njo zadovoljen. Ta ura ima 21 kamenov in kolesovje je trdnjeje ter drži točnejši čas kot druge ure, zato je posebno fina za one, ki morajo biti pri poslu točni. Kaselje in kolesje je garantirano za 20 let gold filled na katerim je vrezan lep American Eagle. Ta ura je vredna najmanj \$30.00, a da se z ljudstvom seznanimo, jo damo zdaj za \$9.75 za kratko dobo. Nikjer na svetu ne dobite take ure za tako ceno. Vsak bi moral imeti eno, ker potem ima dobro uro celo življenje. Ta ura je taka kot tu povedamo, če ne boš zadovoljen vrnemo denar. Teh ur ne dobiš nikjer le pri nas. Požuri se, pošli po njo takoj, ter cena bo šla gor kmalu. Zastoj. Kdor izreže ta oglas in ga pošlje nam z naročilom, bo dobil lepo gold filled verižico, scarf pin in tie clasp. Ne pošlji denarja vnaprej. Pošlji z naročilom le \$1.00, ostalo boš plačal ko pride ura in darila na tvoj dom. Piši na sledeči naslov takoj:

EUROPEAN WATCH CO., 1418 W. Division St., Dept. E. P. CHICAGO, ILL.

ZAKAJ STE BOLNI?

Ako se hočete prepričati o Bolgarskem Krvnem Čaju in če preiskujete boste našli, da nad 200.00 rabiteljev tega čaja hvali to čudovito formulacijo, ki je mojstrska tonika za kri in telo. Bolgarski Krvni Čaj odstrani strupe, Glavobol, želodčne nepravilnosti, boli vsled revmatizma zginejo po njegovi rabi. Isti je starinskega kova, toda starinski ljudje, ki verujejo v zelišča, so zdravjeji kot pa so modri otroci današnjega časa. Isto dobiti naravnost od narave v Bolgarskem Krvnem Čaju.

Pošljite \$1.25 za eno ali \$5.00 za pet bokov Bolgarskega Krvnega Čaja ali pa naročite C. O. D. Naslov:

MARVEL PRODUCTS CO.
6 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN.
Poljaki spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podravske.

(Nadaljevanje.) Ker nisem lezel, kakor oni, ki je bedak, v pogubo, ter ž junaštvom znal družiti previdnost, očital mi je gospod Zavelihovski, da sem strahopetec. Je sicer vrl človek, pa ima zloben jezik. Še pred nedavnim mi je oponašal, da je bratim s Kozaki. Toda ko bi te bratovščine ne bilo, gotovo bi ti ne bila ušla Bohunovi roki.

Pri teh besedah je vtilkal gospod Zagloba sabljo pod deblo, pokril jo z zeliščem in listjem. Potem je obesil preko rame bisago in tebrano, vzel je roke beraško paljen, obisajeno s kameni, mahnil ž njo enkrat, dvakrat, ter dejal:

"Nu, za silo bo tudi to dobro. Tudi s tem je moči psi ali volku prižgati svečo v očeh in presteti mu zobe. Najhuje pa je še, da bo treba hoditi preš, toda ni drugače. Pojdiva."

Šla sta, Črnolasi fantin naprej, berač pa za njim. Berač je miral in preklinjal, ker mu je takoj postalo vroče, čeravno je pihljal po stopi bladen vetrin. Vetr je bril in delal lice zalega fantulna vedno bolj zagorelo. Kmalo sta dospela v jarek, pod katerim je žuborel studenec, pošiljal joč svojo čisto vodo v Kahanlik. Poleg jarka, ne daleč proč od reke, so stali trije mogočni hrasti, h katerim zavijeta sedaj naša popotnika. Kmalo sta prišla na cesto, ki je bila vsa rumena evetle, raztrganih po njej. Cesta je bila prazna, nobene pa vžra ni bilo videti na njej. Pač pa so ležale tu pa tam živalske kosti, ki so jih raznesli volkovi in so se sedaj ležale na soncu. Popotnika sta šla brez obotavljanja dalje ter počivala le v senčnatih dobravah. Črnolasi fantin se je vlegel k počitku na zeleno travo, berač pa je čulval. Večkrat sta morala ležati čez potoke, a kjer ni bilo broda, morala sta pa iskati ter hoditi dolgo po obrežju. Časih je tudi berač nesel fantulina na rokah z močjo, ki je neizvedna pri človeku, ki že hodi prosit kruha. Bil je kaj krepak berač. Tako sta hodila ves božji dan, dokler ni naposled fantin se vsedel v dobravi poleg pota ter rekel:

"Šape mi zmagujejo in moči me zapuščenjo. Ne morem dalje. Tu se vlečem in zaspiam."

Berač se kar razvzame.

"Torej te huanbrane pustinjci?" reče. "Niti pristave niti bajtice poleg pota, niti en žive duše! Tukaj vendar ne moreva prenočiti. No, če nastaja in če čim prej se poplotnoma stemi. Poslušaj, gospodičar!"

Berač umolča in nastane tihota.

Naglo je pretrga daljnj, zamolča glas, ki je, kakor se je zdelo, prihajal iz globoke zemlji.

Pravzaprav pa je doletaval iz jarka, ležečega daleč od ceste.

"Volkovi tulijo," omeni gospod Zagloba. "Prejšnjo noč sva imela konja, katera so nama požrli; nočoj pa bi se radi mastili nad nama. Imam sicer samokres pod sukno, toda primanjkuje mi smodnika. Vsekakor bi tudi ne hotel biti za pečenko na njihovi gostiji. Slišiš li gospodičena, zno- vič?"

Res se je oglasilo znovič tuljenje, ki se je vedno bolj bližalo.

"Vstani dete!" zakliče berač. "Če ne moreš hoditi, te ponesem. Kaj naj počnem? Vidim, da sem se že preveč zaljubil v tebe, da bi te mogel kar tako pustiti. To pa bržkotte radi tega, ker ostaviš samce, nimam pravih potomcev. Če pa imam katerega nepravca, pa je gotovo Bismarman, ker sem dalj časa prebival v Turčiji. Z menoj se tudi konča rod Zaglobov, grba Čelo. Ti lahko podeduješ moje starostvo, toda sedaj vstani in sedi mi na pleča, da te ponesem."

"Noge so mi postale težke, da se več ganiti ne morem."

"Pa si se hvalila s svojo vstrajnostjo. Toda, tiho no, tiho! Če se ne motim; slišim pasje lajanje. Da, psi so to, ne volkovi. Torej že ne more biti daleč k Demjanovski, o kateri mi je pripovedoval berač. Hvala Bogu najvišjemu! Že sem premišljeval, ali bi ne kazalo prižgati ognja, kar bi bilo potrebno radi volkov. Toda znala bi zaspati, ker sva oba močno utrujena. Da, psi lajajo. Ali slišiš?"

"Pojdiva torej!" reče Helena in takoj se ji vrnejo moči.

Komaj sta stopila iz gozdička, prikažejo se nekoliko streljave pred njima luči po kočah. Zagledala sta tudi tri cerkvene kuplje, na novo pokrite, ki so se še lesketale v mraku poslednjih bleiskov večerne zarje. Pasje lajanje se je čulo čedalje razločnejše.

"Tako je, v Demjanovski sva," reče Zagloba. "Berače povsod radi radi sprejemajo. Nemara se najde prenočišče in dobi kaj za večerjo; nemara naju dobri ljudje še dalje sprejmo. Čakaj, gospodičena, to je knežja vas. Gotovo tudi podžupan prebiva v njej. Pa si počijeva in nabereva kaj novic. Knez mora že biti na poti. Nemara pride rešitev poprej, nego se nadejaš, gospodičena. Pa vedeti moraš, da si nema. Neumno je bilo ti praviti, da me imaš klicati Onufrija. Ker si nema, ne niti klicati ne smeš. Jaz sam bom govoril zate in zase, in hvala Bogu, po kmečki govorim tako dobro kakor latinski. Naprej! Naprej! Prve koče že niso več daleč. Moj Bog, kedaj se vendar konča najino kletanje po pustinji! Da bi vsaj pogretega piva mogla dobiti, pa bi hvalil Boga tudi za to!"

Gospod Zagloba umolkne; nekaj časa sta šla tiho svojo pot. Potem govorijo zopet tako:

(Dalje prihodnjic).